

Foreldreintervju

Dette er en oversatt og tilpasset versjon av Alberta Language and Development Questionnaire – ALDeQ (Paradis et al., 2010). Intervjuguiden kan brukes i samtale med flerspråklige barn og unges foreldre for å belyse barnets førstespråk, språklige milepæler, aktivitetsmønstre og familiebakgrunn.

A. Tidlige milepæler på førstespråket/morsmålet

Skriv inn skår:

1. Hvor gammelt var barnet ditt da han/hun begynte å gå?

< 15 måneder
Skår = 3

> 16 måneder
Skår = 0

2. Hvor gammelt var barnet ditt da han/hun sa sitt første ord?

< 15 måneder
(1 år og 3 md. eller yngre)
Skår = 6

16–24 måneder
(1 år og 4 md. til 1 år og 11 md.)
Skår = 4

> 25 måneder
(2 år eller eldre)
Skår = 0

Eksempler på barnets første ord:

3. Hvor gammelt var barnet ditt da han/hun begynte å sette sammen ord til korte setninger?

< 24 måneder
(yngre enn 2 år)
Skår = 6

25–30 måneder
(2 år til 2 og 5 md.)
Skår = 4

> 31 måneder
(2 1/2 år eller eldre)
Skår = 0

Eksempler på korte setninger:

4. Når du tenker på andre barn på samme alder, synes du ditt barns språkutvikling har vært annerledes enn andre barn du kjenner?

Hvis foreldrene uttrykker at barnets språkutvikling har vært like god, bedre eller raskere, skår 3 poeng. Gi 2, 1 eller 0 dersom foreldrene uttrykker at barnet har hatt langsommere språkutvikling enn andre barn.

ikke
annerledes
Skår = 3

litt
annerledes
Skår = 2

ganske
annerledes
Skår = 1

svært
annerledes
Skår = 0

SAMLET SKÅR DEL A (maks 18):

B. Nåværende ferdigheter på førstespråket/morsmålet

(Sammenlign barnet ditt med andre barn med samme førstespråk med unntak av spørsmål 10)

Skriv inn skår:

5. Sammenlignet med barn på samme alder, hvordan vurderer du ditt barns måte å uttrykke seg på?

svært god
Skår = 3

på samme nivå
Skår = 2

litt svakere
Skår = 1

svært svak
Skår = 0

6. Sammenlignet med barn på samme alder, hvordan er ditt barns uttale av ord?

svært god
Skår = 3

på samme nivå
Skår = 2

noen feil
Skår = 1

mange feil
Skår = 0

7. Er det lett/enkelt for familie og venner å ha en samtale med ditt barn?

svært lett/enkelt
Skår = 3

greit nok
Skår = 2

vanskelig noen ganger
Skår = 1

vanskelig
Skår = 0

8. Sammenlignet med barn på samme alder, har barnet ditt vansker med å formulere setninger?

Eksempel: har relevant ordforråd, korrekt grammatikk, lange nok setninger til at andre forstår hva barnet sier.

ingen vansker
Skår = 3

ingen forskjeller
Skår = 2

noen vansker
Skår = 1

vanskelig
Skår = 0

9. Er du fornøyd med hvordan barnet ditt snakker førstespråket/morsmålet?

svært fornøyd
Skår = 3

fornøyd
Skår = 2

ikke helt fornøyd
Skår = 1

svært lite fornøyd
Skår = 0

10a Synes du barnet ditt snakker førstespråket/morsmålet sitt like godt som barn i hjemlandet/opprinnelseslandet?

like godt eller bedre
Skår = 3

nesten like godt, men noen forskjeller
Skår = 2

nesten like godt, men en del forskjeller
Skår = 1

ikke like godt
Skår = 0

Hvis foreldrene er usikre på språkkvalitet på morsmålet/førstespråket eller ikke synes barnet snakker like godt:

10b Hvorfor tror du barnet ditt har svakere morsmål/førstespråk enn norsk? Tror du barnet ditt erstatter førstespråket/morsmålet med norsk?

Fyll inn:

SAMLET SKÅR DEL B (maks 18):

C. Aktivitetsmønstre og interesser

Skriv inn skår:

11. Liker barnet ditt å lese bøker eller å bli lest for?

ofte
Skår = 3

noen ganger
Skår = 2

sjelden
Skår = 1

aldri
Skår = 0

12. Sammenlignet med jevnaldrende med samme språk, hvordan er barnets lese- og skriveferdigheter på morsmålet/førstespråket?

- Hvis barnet ikke har fått lese- og skriveopplæring på førstespråket, hopp over spørsmålet.
- Hvis barnet er yngre, skal «lese og skrive» forstås som kjennskap til bokstaver og tall.
- Hvis barnet ikke har lært å lese og skrive: Noter antall bokstaver/tegn barnet kan.

veldig gode,
kanskje bedre
Skår = 3

like gode
Skår = 2

ikke så gode
Skår = 1

betydelig svakere
Skår = 0

13. Hva liker barnet ditt å gjøre?

Hvis foreldrene nevner mer enn én kategori, skal poengene for kategoriene legges sammen og deretter deles på antall kategorier. Rundt opp dersom nødvendig.

språklige aktiviteter som å lese, skrive, snakke, fortelle vitser, leke skole
Skår = 3

problemløsningsoppgaver: spill, puslespill, klosser
Skår = 2

fysiske aktiviteter: fotball, ski, svømming
Skår = 1

annet: tv, dataspill, spille på nettbrett, film, utkledding
Skår = 0

Notér eventuelt barnets interesser:

14. Hvor raskt/lett lærer barnet ditt nye ting?

Eksempler: ord, puslespill, sport, regler for lagspill (f.eks. fotball), bruk av nye leketøy.

med én gang
Skår = 3

etter få forsøk
Skår = 2

trenger hjelp og støtte
Skår = 1

trenger mye hjelp og støtte
Skår = 0

Eksempler på hvordan barnet lærer nye ting:

15. Hvordan gjennomfører barnet ditt ulike aktiviteter?

Eksempler på aktiviteter: spill, spise, se på tv, leke med leker, høre på musikk, danse.

**Driver barnet ditt med én aktivitet om gangen eller flere samtidig?
Fullfører barnet ditt påbegynte aktiviteter?**

én aktivitet om gangen som fullføres
Skår = 3

1–2 aktiviteter samtidig og fullfører én av dem
Skår = 2

3–4 aktiviteter samtidig og fullfører én av dem
Skår = 1

mer enn to aktiviteter, og det er sjelden noen av dem blir fullført
Skår = 0

16. Blir barnet ditt frustrert hvis andre ikke forstår hva han/hun sier?

aldri
Skår = 3

noen ganger
Skår = 2

ofte
Skår = 1

svært ofte
Skår = 0

SAMLET SKÅR DEL C (maks 18):

D. Familiebakgrunn

Skriv inn skår:

17a Kan du fortelle litt om hvilken utdanning og yrke nærmeste familie har (fra hjemland/opprinnelsesland/Norge)?

Formålet med spørsmålet er å gi en kontekst for skåringen av svarene i 17b.

Forelder 1 sin familie (foreldre, søsken, besteforeldre)

Forelder 2 sin familie (foreldre, søsken, besteforeldre)

17b Har alle i din familie gjennomført grunnskoleutdanning?

Spørsmålet skal ikke skåres dersom foreldrene begrunner manglende skolegang med miljømessige årsaker eller eksterne faktorer (f.eks. krig, fattigdom eller manglende tilgang på utdanningsressurser).

ja
Skår = 3

nei
Skår = 0

Hvis ikke, hvorfor?

18. Er det noen i familien som har hatt vansker med:

- A. lesing og skriving
- B. å lære seg å snakke eller begynte å snakke sent
- C. å uttale ord korrekt

Hvis det er behov for utdyping, kan skjemaet under benyttes, men ikke alle punkter må gjennomgås.

ingen i familien har vansker
Skår = 6

ja, muligens
Skår = 3

ja, helt sikkert
Skår = 0

Spørsmålet skal ikke skåres dersom foreldrene gir uttrykk for miljømessige årsaker eller ytre omstendigheter (f.eks. traume eller operasjoner).

OBS! For å gi en skår på 6 må foreldrene angi at ingen i familien har vansker. Dersom foreldrene er ukomfortable med å svare eller ikke vet svaret, ikke skår spørsmålet.

	Søsken	Forelder 1	Forelder 2	Slektning av forelder 1	Slektning av forelder 2
Vansker med skolen eller med læring	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Språk- eller uttalevansker (f.eks. ord, setninger, grammatikk eller stamming)	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Spesialundervisning / spesialklasse / ekstra oppfølging	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Oppfølging av logoped	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Vansker med å oppfatte beskjeder eller forstå spørsmål	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Vansker med å lese eller skrive	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Vansker med å lære norsk som andrespråk	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Har gått ett eller flere klassetrinn om igjen	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei
Ingen slektninger har vansker	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei	ja nei

SAMLET SKÅR DEL D (maks 9):

Oppsummering

For å beregne total skår fra foreldreintervjuet:
Legg sammen alle tellere fra de ulike delene.

Del A = / **(18)**

Del B = / **(18)**

Del C = / **(18)**

Del D = / **(9)**

Total: / **(63)**

Foreldreintervjuet er ikke prøvd ut systematisk i en norsk kontekst, så en klart definert risikogrense for de ulike områdene og for totalskår er ikke mulig å angi. Lav skår på Del A og Del B kan indikere DLD. Språkkompetansen bør utredes nærmere.